

تحولات زیست‌محیطی و توسعه پایدار

بی‌سابقه زمین، آب، هوا، خاک و منابع جنگلی این کشور را به شدت تحت تأثیر قرار داده و تغییر در الگوهای مصرف به میزان شدیدی در حال تغییر دادن نوع و میزان اثرات بر محیط زیست و منابع طبیعی این کشور شده است. صنایعی مانند الکترونیک و تکنولوژی اطلاعات (مهمترین بخش رشد یابنده این کشور) و نساجی و شیمیایی که همگی در زمره صنایع آلوده‌کننده محیط زیست به شمار می‌روند به شدت در هند در حال گسترش هستند و بطور قابل ملاحظه‌ای آلوده‌کننده آب و هوا و موجب بوجود آمدن ضایعات بسیار زیاد و خطرناک می‌باشند که در واقع افزایش سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها، موجب افزایش آلاینده‌ها خواهد بود. این وضعیت موجب به خطر افتادن کیفیت محیط زیست در بسیاری از مناطق در هند شده است. بطور مثال منطقه خدسج زخند که تا دهه ۱۹۶۰ به عنوان یک منطقه به دور از آلودگی محلی در مرکز هند بود اکنون به دلیل گسترش معادن عظیم ذغال سنگ، ایستگاه‌های برق حرارتی و چندین صنعت دیگر

مشکلات بسیاری را برای جوامع بوجود خواهد آورد. اگر چه فراهم نمودن شرایط حرکت به سوی توسعه در درجه اول اهمیت قرار می‌گیرد لیکن برآورده نمودن نیازهای توسعه‌ای یک کشور مشکلات زیست‌محیطی و تغییر آب و هوا را نیز در پی خواهد داشت و به دلیل آنکه بسیاری از کشورهای در حال توسعه از منابع کافی و با دانش تکنولوژیکی مناسب در برنامه‌های توسعه‌ای خود برخوردار نیستند، اتخاذ هرگونه تصمیم و در پیش گرفتن سیاست‌های مبارزه با تغییرات اقلیمی حتی می‌تواند به عنوان یک بار اضافی برای آنها باشد.

هند دومین کشور پر جمعیت جهان و چهارمین اقتصاد بزرگ در آسیاست که از اوایل دهه ۱۹۹۰ یکی از سریع‌ترین نرخ‌های رشد اقتصادی جهان (بیش از ۸ درصد در سال ۲۰۰۶) را تجربه کرده است. این کشور طی دو دهه آینده به یک بازیگر اصلی در جهان تبدیل خواهد شد. رشد سریع اقتصادی هند را می‌توان ناشی از رشد فزاینده بخش خدمات و بخش‌های تولیدی دانست. این رشد سریع و

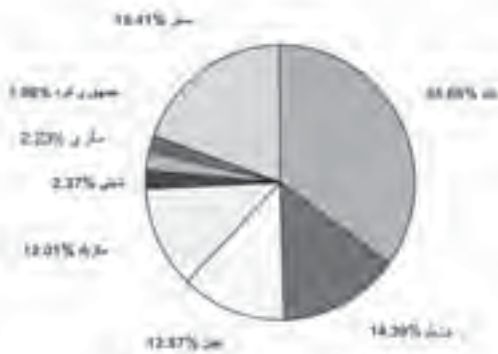
رشد سریع اقتصادی در هند تغییر در الگوهای مصرف و تأثیر بر محیط زیست و تغییر آب و هوا را به همراه داشته است.

هند با جمعیتی بالغ بر یک میلیارد و اقتصادی که دستخوش تجدید ساختار اساسی است، اکنون نقشی محوری در سیاست‌های تغییر آب و هوا و استفاده از مکانیزم توسعه پاک دارد.

نقش محوری هند در استفاده از مکانیزم توسعه پاک (CDM)

امروزه برخورداری از حداقل استانداردهای زندگی برای بیش از نیمی از مردم جهان امکان‌پذیر نبوده و اغلب کشورهای در حال توسعه در برآورده نمودن نیازهای اساسی نظیر غذا، مسکن و پوشاک با مشکل مواجهند از این رو حرکت در مسیر توسعه را می‌توان به عنوان مهمترین هدف پیش روی این کشورها دانست. از سوی دیگر کره زمین به دلیل افزایش انتشار گازهای گلخانه‌ای، همچنان در حال گرم‌تر شدن است و این پدیده شدیداً بر الگوهای آب و هوایی تأثیر گذاشته و

نمودار ۱- پروژه‌های CDM ثبت شده در جهان (کشورهای در حال توسعه)

<http://cdm.unfccc.int> 28.06.2007

به یکی از مناطق با آلودگی بسیار بالا تبدیل شده است. این در شرایطی است که کمبود زیرساخت‌های کافی و دسترسی به تسهیلات عمومی راه‌های متعارف زندگی را تا حدودی مختل نموده و جابجایی بیش از ۳۰۰ هزار نفر را در پی داشته است. آلودگی آب و هوا نیز از بزرگترین نگرانی‌های پیش روی هند به شمار می‌آید.

گزارش اخیر هیأت بین‌الدول تغییر آب و هوا (تب) تأکید کرده است که هند جزو کشورهایی است که بیشترین زیان را از افزایش درجه حرارت زمین خواهد دید. سهم این کشور در انتشارات جهانی دی اکسیدکربن نیز همچنان در حال افزایش است این سهم در سال ۲۰۰۶ در حدود ۴ درصد برآورد شده است که همزمان با افزایش سریع نیروگاه‌های برق در این کشور اتفاق افتاده است. اگر چه انگیزه‌های مالی برای سرمایه‌گذاری در کاهش انتشارات بوجود آمده ولی در حال حاضر هیچ قانون و مقرراتی در هند مبنی بر کاهش انتشارات گازهای گلخانه‌ای وجود ندارد. همچنین پتانسیل بازار برای کارایی و صرفه‌جویی و مدیریت انرژی در هند بیش از ۲ میلیارد دلار در سال برآورد شده در حالی که تنها یک پنجم این پتانسیل در حال حاضر مورد استفاده قرار گرفته است. بر طبق این گزارش تنها نیمی از صنایع هند از استانداردهای کنترل آلودگی دولت پیروی نموده‌اند در حالی که این برنامه‌های نظارتی تعداد بسیار زیادی از بنگاه‌های کوچک و متوسط را که توان کمتری در استفاده از تکنولوژی‌های پاک و کنترل‌کننده آلاینده‌ها دارند را پوشش نمی‌دهد.

بنابراین مدیریت تأثیر این انتشارات به شدت مورد توجه برنامه‌ریزان قرار گرفته و حمایت از مؤسسات و بنگاه‌ها در جهت افزایش رشد اقتصادی در کنار پایداری زیست محیطی به عنوان بزرگترین چالش در مسیر توسعه این کشور خواهد بود.

اگر چه بطور کلی سرعت عمل صنعت هند در اتخاذ سیاست‌های زیست محیطی و محافظت از تغییر آب و هوا در مقایسه با رشد اقتصادی کمتر بوده است اما هند در استفاده از پروژه‌های پدت تحت

ماندن در نرخ‌های کنونی رشد تب و برنامه‌های کاهش فقر است، باز دارد و کشورهای صنعتی که به طور تاریخی مسئول اصلی گرم شدن زمین در طی روند رو به پیشرفت خود بوده‌اند باید در این زمینه گام اصلی را بردارند.

پروتکل کیوتو بسیار موفق عمل نموده است. بر طبق آخرین گزارش‌های هیئت اجرایی پدت، این کشور تا کنون بیش از ۴۹۹ میلیارد روپیه (حدود ۱۲ میلیارد دلار) در ۵۹۱ پروژه پدت جذب سرمایه کرده که بیش از ۳۷۹ میلیون اعتبار کربن ایجاد خواهد نمود.

همانطور که نمودار فوق نشان می‌دهد هند با سهم ۳۵/۰۶ درصدی در پروژه‌های ثبت شده پدت از دیگر کشورها پیشی گرفته و این میزان نیز همچنان در حال افزایش است و می‌توان گفت این کشور با جمعیتی بیش از یک میلیارد نفر و اقتصادی که دستخوش تجدید ساختار اساسی بعد از سال‌های رکود است، اکنون نقشی محوری را در سیاست‌های تغییر آب و هوایی بازی می‌کند.

دولت هند اخیراً اعلام کرده است که به هیچ وجه حاضر به کاهش رشد اقتصادی خود در جهت کاهش گرمای زمین نخواهد بود و اهداف مربوط به کاهش تغییر آب و هوا نمی‌تواند این کشور را از اهداف رشد و توسعه اقتصادی خود که همانا باقی

منابع و مأخذ:

www.UNFCCC.int

"Cost of India Growth", 11 April 2007

"World Bank Warns of Environment to Indian projects", 26 Jun 2007

"U.N. awards most ever co2 credits expecting India to", 14 Jun 2007

get serious cutting emissions before

"West must

"Indian emissions - An opportunity in

منبع: بولتن شماره ۹ تحولات بازارهای نفت

وگاز موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی